

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari ya Kumi na Tatu

Jeff Pippenger
2025-12-18

Nambari Kumi na Tatu

Kwa sasa tunashughulikia ishara ya kinabii ya mwaka 1863. Tumekuwa tukielekeza mawazo yetu kwa Kadeshi ya kibiblia kama ishara ya uasi wa Israeli ya kale dhidi ya "pumziko", uasi uliosababisha mauti yao katika kipindi kilichotamatia Kadeshi, hivyo kuonyesha kukataliwa kwa "njia za kale" za Yeremia mnamo 1863 wakati "mara saba" za Walawi ishirini na sita zilipokataliwa.

Katika kufuatilia nuru iliyo husishwa na Kadeshi na 1863, tumekuwa tukitambua majaribio kumi yaliyofika hadi Kadeshi. Tumetambua kwamba majaribio matatu ya kwanza ni jaribio la mana. Hatua hizo tatu zinaweza kuwakilishwa kama miujiza au majaribio, na pumziko la Sabato, likiwa la kwanza kati ya yale majaribio kumi, linalingana na jaribio la kumi, ambalo Paulo amelibainisha kwa uwazi katika Waebrania kama 'pumziko'. Majaribio hayo kumi yana pumziko la alfa na pumziko la omega.

Haijalishi mwanafunzi wa unabii anataka kufafanua vipi "mapumziko" ambayo Waebrania waliyakataa huko Kadeshi—kwa mtazamo wa kinabii, kila "mapumziko" (mstari juu ya mstari) yanarejelea "mapumziko na uburudisho" ambayo ni mvua ya masika. Kadeshi ni ishara kuu ya kukataliwa kwa ujumbe wa mvua ya masika na pia uzoefu wa mvua ya masika, kwa maana kutiwa muhuri kunakotekelezwa juu ya wale mia arobaini na nne elfu huko Kadeshi ni kuthibitishwa katika kweli, "kiakili na kiroho."

Mara tu watu wa Mungu watakapotiwa muhuri katika vipaji vya nyuso zao - si muhuri wala alama yoyote inayoonekana, bali ni kuthibitishwa katika ukweli, kiakili na kiroho, kiasi kwamba hawawezi kutikiswa - mara tu watu wa Mungu watakapotiwa muhuri na kuandaliwa kwa mtikisiko, huo utakuja. Hakika, tayari umeanza; hukumu za Mungu sasa ziko juu ya nchi, kutupa onyo, ili tujue kinachokuja. Ufafanuzi wa Biblia wa Waadventista Wasabato, juzuu ya 4, 1161.

Kujikita "katika kweli" "kiakili" kunawakilisha kukubali mbinu ya "mstari juu ya mstari" kama njia ya pekee kabisa iliyotakaswa katika kujifunza Neno la Mungu. Njia hii nyembamba ilithibitishwa kuwa sahihi mnamo Agosti 1840, wakati "makundi makubwa ya watu yalishawishika kuhusu usahihi wa kanuni za tafsiri ya kinabii zilizokubaliwa na Miller na wenzake, na harakati ya Adventi ikapewa msukumo wa ajabu." "Msukumo wa ajabu" huo unawakilisha udhihirisho wa nguvu za Roho Mtakatifu uliotuma ujumbe wa malaika wa kwanza kote duniani mnamo 1840.

Wale waliokuwa wakishiriki katika kazi iliyowakilisha “msukumo wa ajabu” waliwezesha kufanya kazi hiyo hiyo kwa nguvu za Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu alidhihirisha nguvu zake tu miongoni mwa wale waliokuwa wamekubali mbinu takatifu. Roho Mtakatifu alidhihirisha nguvu zake tu ndani ya wale waliokuwa wamekubali mbinu takatifu.

Kujikita katika ukweli kiakili ni kukubali mbinu ya “mstari juu ya mstari,” na “kukubali” mbinu ya mstari juu ya mstari huwakilishwa kwa Mlaodikia kama kufunguliwa kwa mlango wa moyo kwa ajili ya kuingia kwa Mjumbe kwa Laodikia, ambaye ni Roho Mtakatifu. Kukubali mbinu hiyo takatifu huleta nguvu za Roho Mtakatifu katika akili za wale wanaojikita katika ukweli kiakili. Kukubali mbinu hiyo huzalisha hali ya kiroho inayowakilishwa kama muungano wa Uungu na ubinadamu. Utekelezaji wa mbinu ya kibiblia ya “mstari juu ya mstari,” unapoambatana na imani, huwakilishwa kama kujikita katika ukweli kiakili, na ukweli (ujumbe) unaozalishwa na mbinu hiyo hauwezi kutenganishwa na Yesu, ambaye ndiye Neno. Kuupokea ujumbe wa Neno lake ni kupokea Roho Mtakatifu katika akili yako. Hivyo, kujikita katika ukweli kiakili kunazaa uzoefu wa kiroho unapokea muhuri wa kibali cha Mungu.

Kadeshi ilikuwa jaribio la mwisho kwa Israeli ya kale. Makundi mawili ya wanywaji wa divai katika kitabu cha Yoeli yanatenganishwa na kutofautishwa kulingana na kukataa au kukubali ujumbe wa mvua ya mwisho, ambao Yoeli autambua kama “divai mpya,” kinyume na divai iliyochachushwa inayonywewa na kundi lile lingine. “Divai mpya” ya Yoeli ndiyo “raha” ya Paulo, katika Waebrania sura ya tatu na ya nne. Ni vile vile ambacho “walevi wa Efraimu” wa Isaya wanakataa “kusikia”—ambao aliwaambia, “Hii ndiyo raha ambayo kwayo mwaweza kuwapa pumziko waliochoka; na hili ndilo tulizo”; lakini hawakutaka kusikia. Bali neno la Bwana kwao lilikuwa, “amri juu ya amri, amri juu ya amri; kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni; hapa kidogo, pale kidogo”; ili waende, wakaanguka chali, na kuvunjika, na kunaswa, na kutekwa.

Tumbaine kwamba uasi wa ndama wa dhahabu wa Haruni unawakilisha 'miwili' kati ya majaribu kumi yanayohitimishwa huko Kadesh. Mgawanyo wa jaribio hilo katika majaribio mawili unalingana na kipindi cha kujaribiwa cha mvua ya mwisho kinachowakilishwa na "jaribio la sanamu ya mnyama," ambacho ndicho jaribio linaloamua hatima ya watu wa Mungu. Ufunuo kumi na tatu unatambulisha 'uasi' kwa kuwa nambari 'kumi na tatu' inawakilisha uasi.

Sura inaanza na mnyama wa bahari wa kipapa, ishara kuu ya uasi duniani, kama vile Danieli anavyotambua mnyama huyo kuwa ni nguvu inayosema maneno makuu dhidi ya Aliye Juu Sana. Uasi huo unafuatwa na uasi wa mnyama wa nchi kavu, yaani Marekani, ambayo kisha inalazimisha dunia nzima ifuate mfano wake wa uasi. Kiolezo cha uasi wa tatu katika sura hii kinapatikana katika uasi wa kwanza kati ya maasi matatu, uliowakilishwa kama mnyama wa bahari, ishara ya Vatikani. Katika aya ya kumi na moja, Marekani inanena kama joka na hivyo kutengeneza sanamu ya yule mnyama, sanamu ya Vatikani. Kuanzia aya ya kumi na mbili na kuendelea, Marekani inailazimisha dunia kufanya vivyo hivyo. Uasi wa Haruni ni wa namna mbili, ukiwakilisha uasi wa Marekani kisha uasi wa dunia nzima wakati sanamu ya Vatikani ya ulimwengu mzima inapolazimishwa.

Uasi wa Aroni unabainisha vipindi vyote viwili, vinavyoonyeshwa kama ibada ya sanamu wakati Musa hakuwepo, kisha kufuatiwa na ibada ya sanamu wakati Musa alipokuwapo. Musa alikuwa akipokea Sheria, na hivyo anawakilisha Sheria ya Mungu kama sehemu ya mgawanyiko katika uasi huo. Mtihani uliowakilishwa na sanamu ya dhahabu ya ndama-mnyama ya Aroni ni mtihani wa mwaka 1863.

Hilo ni jaribio la sheria ya Jumapili, linalowakilisha mstari unaotenganisha kati ya uzima na mauti. Ni mstari unaotenganisha kati ya kuingia Nchi ya Ahadi na kifo jangwani, mstari unaotenganisha kati ya alama ya mnyama na muhuri wa Mungu, mstari unaotenganisha kati ya hatima ya Shebna wa Laodikia na Eliakimu wa Filadelfia. Majaribio matatu ya kwanza, yanayowakilishwa na mana, yanaashiria mzozo wa Sabato au Jumapili, kama ilivyo pia kwa jaribio la kumi. Mstari wa utengano katika uasi wa ndama wa dhahabu wa Haruni unawakilisha jaribio la tano na la sita, nao ndio sheria ya Jumapili.

Jaribio la nne ni maji huko Masa, ‘Masa’ likimaanisha ‘kujaribu’ na ‘Meriba’ likimaanisha “bendera ya Yehova”, na limo katika Kutoka 17:1-7, ambako linatambulishwa moja kwa moja kama ‘kumjaribu Bwana’.

Na kusanyiko lote la wana wa Israeli likasafiri kutoka jangwa la Sini, baada ya safari zao, kulingana na amri ya Bwana, wakapiga kambi Refidimu; wala hapakuwa na maji ya watu kunywa. Kwa hiyo watu wakagombana na Musa, wakasema, Tupe maji tuyanywe. Musa akawaambia, Mbona mnagombana nami? Kwa nini mnamjaribu Bwana? Watu wakaona kiu huko kwa kukosa maji; watu wakamnung'unikia Musa, wakasema, Kwa nini umetutoa Misri, ili utuue sisi na watoto wetu na mifugo yetu kwa kiu?

Musa akamlilia Bwana, akisema, Nifanye nini kwa watu hawa? Wako karibu kunipiga kwa mawe.

Na Bwana akamwambia Musa, Pita mbele ya watu, ukachukue pamoja nawe baadhi ya wazee wa Israeli; na ile fimbo ambayo uliipigia mto uichukue mkononi mwako, uende. Tazama, nitasimama mbele yako huko juu ya lile jabali katika Horebu; nawe utalipiga hilo jabali, na maji yatatoka humo, ili watu wanywe. Na Musa akafanya hivyo mbele ya macho ya wazee wa Israeli.

Akapaita mahali pale Massah na Meribah, kwa sababu ya malalamiko ya wana wa Israeli, na kwa sababu walimjaribu Bwana, wakisema, Je, Bwana yuko miongoni mwetu, au la? Kutoka 17:1-7.

Majaribu yanayowakilishwa na “Massah,” na ishara inayowakilishwa na “Meribah” ni alfa ya kinabii inayokutana na omega yake ya kinabii wakati Musa anapoupiga mwamba yuleyule kwa mara ya pili. Hii inamaanisha kwamba tendo la nne kati ya yale kumi ya uchokozi linawakilishwa huko Kadesh, kwa kuwa Kadesh ya pili ndiko ambako Musa anaupiga mwamba kwa uasi. Hili linaonyesha kwamba Kadesh, kama kielelezo, inajumuisha jaribio la maji linalozalisha ishara.

Jaribio la maji linaloleta kuinuliwa kwa bendera ndilo jaribio la ujumbe wa mvua ya mwisho. Mwaka 1863 ndipo bendera ilipaswa kuinuliwa, lakini, cha kusikitisha; 1863 ilikuwa tu Kadeshi ya

kwanza, na Kadeshi ya pili iko katika sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni. Masa na Meriba zinawakilisha jaribio la mwisho kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, kabla tu ya kuinuliwa kama bendera wakati wa sheria ya Jumapili. Si mamlaka ya Roma, wala mamlaka ya Wayahudi, iliyopanga kifo cha Kristo. Mamlaka hiyo iliidhinishwa katika baraza la Mbinguni enzi nyingi kabla ya msalaba. Musa alitumia fimbo yake, ile fimbo iliyopakwa mafuta na Mungu Mwenyewe, kumpiga Mwamba—lakini mara moja tu. Mwamba huo, kwa uvuvio, unawakilishwa na ujumbe wa 1840 hadi 1844, ambao ni kweli za kale za msingi zinazowakilisha njia ya wenye haki. Katika jaribio linalowakilishwa na Masa, maji yanayookoa ni maji yanayotoka katika Mwamba wa njia za kale. Maji hayo hujaribu na kutoa makundi mawili; moja kwa alama ya mnyama na jingine kwa muhuri wa Mungu, kama inavyoonyeshwa na muhuri wa Mungu juu ya wale wanaoinuliwa kama bendera, kama inavyowakilishwa na Meriba.

Hekalu lilimalizika kabla ya amri ya tatu ya Artashasta, ikithibitisha kwamba hekalu la Wamillerite ambalo Kristo aliliinua kwa miaka 46 kuanzia 1798 hadi 1844, lilikamilika kabla ya malaika wa tatu, anayewakilishwa na kuwasili kwa amri ya tatu. Elfu mia moja arobaini na nne wanatiwa muhuri muda mfupi kabla ya sheria ya Jumapili, ambapo kisha wanainuliwa kama ishara ya sadaka ya malimbuko ya Pentekoste, kama ilivyokuwa siku za kale. Masa na Meriba vinatambulisha jaribio la maji linalowakilishwa na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane katika historia ya malaika wa kwanza na wa tatu.

Kazi ya kuunganisha Uungu na ubinadamu pia imewakilishwa kama kuunganisha mahekalu mawili. Pia imewakilishwa kama ndoa, ambapo mwanamume na mwanamke, au hekalu la kike na hekalu la kiume, huunganishwa na kuwa mwili mmoja. Kristo alilisimamisha hekalu la Wamileraiti kwa kusudi la kuwaongoza kuingia katika Hekalu lake la Mbinguni, ambako wangepata “pumziko,” linalowakilishwa katika historia ya 1844 na Sabato ya siku ya saba.

Ufahamu huu wa Masa na Meriba, kama jaribio la nne, unapotumika kati ya jaribio la ufunguzi ambalo pia linawakilisha majaribu matatu, na ambalo kisha hufuatiwa na sheria ya Jumapili ya majaribu ya tano na ya sita—basi unaweza kuona, lakini tu ikiwa uko tayari kuona, kwamba jaribio la mana la mara tatu ndilo jaribio la kwanza, likifuatiwa na jaribio linalotangulia jaribio la tatu la mara mbili la ndama wa dhahabu wa Aroni. Masa na Meriba yanawakilishwa pamoja, kwa kuwa ni katika ujumbe wa malaika wa pili tu ndiko “maradufu” ya kinabii yanakopatikana. Majaribu matatu ya kwanza ya mana ndiyo ujumbe wa malaika wa kwanza. Jaribio la Masa na Meriba ndilo ujumbe wa malaika wa pili, na uasi wa Aroni ndio ujumbe wa malaika wa tatu.

Mtihani wa tano ni mtihani wa ndama wa dhahabu wa Haruni unaoanza na dhahirisho la kuabudu sanamu, wakati waasi walipodhani kwamba uasi wao wa waziwazi ulikuwa umefichika mbele za Mungu.

Na watu walipoona kwamba Musa amekawia kushuka kutoka mlimani, watu wakajikusanya kwa Aroni, wakamwambia, Haya, tufanyeie miungu itakayokwenda mbele yetu; maana huyu Musa, yule mtu aliyetutoa katika nchi ya Misri, hatujui kilichompata. Naye Aroni akawaambia, Ng’oeni vipuli vya dhahabu vilivyo masikioni mwa wake zenu, wana wenu na binti zenu, mniletee. Ndipo watu wote wakaondoa vipuli vya dhahabu vilivyokuwa masikioni mwao,

wakavileta kwa Aroni. Naye akavipokea kutoka mikononi mwao, akafanya sanamu ya ndama wa dhahabu iliyomiminwa, kisha akaikamilisha kwa kifaa cha kuchonga; nao wakasema, Miungu hii, Ee Israeli, ndiyo iliyokutoa katika nchi ya Misri. Aroni alipoona hayo, akajenga madhabahu mbele yake; kisha Aroni akatangaza, akasema, Kesho ni sikukuu kwa Bwana.

Kesho yake wakaamka asubuhi na mapema, wakatoa sadaka za kuteketezwa, wakaleta sadaka za amani; na watu wakaketi kula na kunywa, wakainuka kucheza. Kutoka 32:1-6.

Jaribio la sita ni sehemu ya pili ya uasi wa ndama wa dhahabu, wakati Musa anaporudi baada ya kupokea Amri Kumi. Musa anauliza, "Ni nani aliye upande wa Bwana?" Wengi walikaa kimya au wakaungana na waabudu sanamu, wakidhihirisha uasi huo huo waziwazi mbele ya mpatanishi.

Majaribio ya tano na ya sita kwa uwazi huwakilisha na kuendana na sheria ya Jumapili. Eliya kwenye Mlima Karmeli anauliza swali sawasawa na alilouliza Musa. Chagueni leo mtakayemtumikia, kunaelekeza kwenye jaribio la sheria ya Jumapili. Ishara za jaribio la picha ya mnyama zinaelekeza kwenye sheria ya Jumapili. Mgawanyiko wa Walawi katika simulizi la Aroni na mgawanyiko wa makabila kumi na mawili katika simulizi la ndama wawili wa dhahabu wa Yeroboamu, vinabainisha mgawanyiko wa wenye hekima na wapumbavu wakati wa sheria ya Jumapili. Walaodikia ni wanawali wapumbavu, kama ilivyoshuhudiwa na Dada White, na kwa hiyo mgawanyiko wa wanawali wakati wa sheria ya Jumapili ni mgawanyiko wa Walaodikia na Wafiladelfia. Majaribio ya tano na ya sita, ambayo ni jaribio moja lenye vipengele viwili, yanaendana na sheria ya Jumapili, jambo linalomaanisha kuwa yanaendana na mwaka 1863, na Kadeshi.

Sura ya thelathini na mbili na ya thelathini na tatu za Kutoka hutimia siku hiyohiyo, zikitenganishwa na saa chache tu, na siku hiyo inaashiria 1863 na Kadeshi. Katika sura ya thelathini na tatu Musa anaomba kuona utukufu wa Mungu. Kwa hiyo, tunamwona Musa katika uchokozi wa tano na wa sita akibadilishwa kuwa elfu mia arobaini na nne. Musa huyo huyo pia yuko Kadeshi akigonga Mwamba mara ya pili, hivyo akiwakilisha kundi lililokataa kuuangukia Mwamba, linalopondwa na Mwamba huo. Mwamba huo ni ujumbe, na kwa hiyo kuna ishara mbili za Musa huko Kadeshi, moja ikidhihirisha utukufu wa Mungu na nyingine ikiukataa Mwamba.

Wale wanaosimama kama walinzi wa Mungu kwenye kuta za Sayuni wawe watu wanaoweza kuona hatari zilizo mbele ya watu, watu wanaoweza kutofautisha kati ya kweli na upotovu, haki na udhalimu.

Onyo limekuja: Hakuna chochote kitakachoruhusiwa kuingia ambacho kitavuruga msingi wa imani ambao juu yake tumekuwa tukijenga tangu ujumbe ulipokuja mwaka 1842, 1843, na 1844. Nilikuwa katika ujumbe huu, na tangu hapo nimeendelea kusimama mbele ya ulimwengu, mwaminifu kwa nuru ambayo Mungu ametupa. Hatuna kusudio la kuondoa miguu yetu kutoka kwenye jukwaa ambalo miguu yetu iliwekwa siku baada ya siku tulipomtafuta Bwana kwa maombi ya bidii, tukitafuta nuru. Je, unadhani kwamba ningeweza kuiacha nuru ambayo Mungu amenipa? Inapaswa kuwa kama Mwamba wa Milele. Nuru hiyo imekuwa ikiniongoza tangu ilipotolewa. Review and Herald, Aprili 14, 1903.

Moja ya ishara za 'Musa huko Kadeshi' ni kupiga Mwamba kwa fimbo, ishara ya mamlaka. Mara ya kwanza ilikuwa mamlaka ya Mungu, na mara ya pili ilikuwa mamlaka ya mwanadamu. Darasa linalowakilishwa na Musa katika Kadeshi ya pili linaonyeshwa kama walevi wa Efraimu, ambao hutumia mamlaka yao ya kiteolojia (fimbo) kushambulia ujumbe wa mvua ya masika, ambao ni ujumbe wa njia za kale za 1840 hadi 1844.

Jumbe zote zilizotolewa kuanzia mwaka 1840 hadi 1844 zitiwe msisitizo sasa, kwa kuwa kuna watu wengi ambao wamepoteza mwelekeo. Jumbe hizo zifikishwe katika makanisa yote.

"Kristo alisema, 'Heri macho yenu, kwa kuwa yanaona; na masikio yenu, kwa kuwa yanasikia. Kwa maana, amin, nawaambia, ya kwamba manabii wengi na watu wenye haki walitamani kuyaona mambo mnayoyaona, wala hawakuyaona; na kuyasikia mambo mnayosikia, wala hawakuyasikia' [Mathayo 13:16, 17]. Heri macho yaliyoona mambo yaliyoonekana katika miaka ya 1843 na 1844."

"Ujumbe ulitolewa. Wala hapapaswi kuchelewa kurudia ujumbe huo, kwa kuwa ishara za nyakati zinatimia; kazi ya kufunga lazima ikamilishwe. Kazi kubwa itafanywa kwa muda mfupi. Ujumbe hivi karibuni utatolewa kwa mpango wa Mungu ambao utaongezeka na kuwa kilio kikuu. Kisha Danieli atasimama katika fungu lake, kutoa ushuhuda wake." Manuscript Releases, juzuu ya 21, 437.

Jaribio la kwanza la mana ni majaribio matatu. La mwisho kati ya majaribio kumi ni jaribio la malaika wa tatu. Vyote viwili, la kwanza na la mwisho, vinawakilisha "pumziko" kama ishara ya jaribio. Jaribio la kwanza ni majaribio matatu, yanayomwakilisha malaika wa kwanza ambaye hufuatiwa na malaika wa pili, lakini jaribio la nne, ambapo kuna kutiwa muhuri na kuinuliwa kama bendera, linawakilishwa na Masa na Meriba. Malaika wa tatu, anayewakilishwa na majaribio ya tano na ya sita, ndiye jaribio la tatu, ambalo lilifuata jaribio la pili la Masa na Meriba, na jaribio la kwanza la mana.

Uchokozi uliotokea Taberah ulioelezwa katika Hesabu 11:1-3 ni jaribio la saba. Mistari inayoanzisha jaribu la moto la imani linalowakilishwa na "Taberah," linalomaanisha 'mahali pa kuungua,' inatanguliwa na mistari inayotambulisha safari ya watu wa Mungu kupitia jangwani. Kutovumilia kulikodhihirishwa katika sura ya kumi kunapinganishwa na wale mia na arobaini na nne elfu wanaomfuata Mwana-Kondoo kokote aendako. Hawa ndio wenye uvumilivu wa watakatifu, lakini Israeli ya kale ilikuwa ikidhihirisha kutovumilia katika sura ya kumi, jambo linalopelekea jaribio lao la moto katika sura ya kumi na moja.

Nao wakaondoka kutoka katika mlima wa Bwana, safari ya siku tatu; na sanduku la agano la Bwana likawatangulia katika hiyo safari ya siku tatu, ili kuwatafutia mahali pa kupumzika. Na wingu la Bwana lilikuwa juu yao mchana, walipotoka kambini. Ikawa, sanduku lilipoondoka, Musa akasema, Inuka, Ee Bwana, na adui zako watawanyike; na wakuchukiao wakimbie mbele zako. Na lilipopumzika, akasema, Rudi, Ee Bwana, kwa maelfu mengi ya Israeli. Hesabu 10:33-36.

Aya inayofuata inatambulisha uasi wa Tabera.

Watu walipolalamika, jambo hilo likamchukiza Bwana; Bwana akasikia, hasira zake zikawaka; moto wa Bwana ukawaka katikati yao, ukawateketeza waliokuwa katika sehemu za mwisho za kambi. Watu wakamlilia Musa; na Musa alipomwomba Bwana, moto ukazimika. Akapaita mahali pale Tabera, kwa sababu moto wa Bwana uliwaka kati yao. Hesabu 11:1-3.

Uchochezi uliofuata udhihirisho wa moto ulikuwa tamaa ya chakula cha nyama, nao ni jaribu la nane. Hili lipo katika Hesabu 11:4-34. Malalamiko huko Tabera yanawakilisha asili ya juu iliyoharibika na ukosefu wa subira, na uasi wa tamaa ya vyungu vya nyama vya Misri unawakilisha asili ya chini. Moto unawakilisha utakaso kwa moto wa Mjumbe wa Agano katika Malaki sura ya tatu, kwa kuwa kwa kinabii Tabera humaanisha mahali pa kuteketezwa, na mahali pa kuteketezwa katika Neno la kinabii la Mungu pako katika Malaki sura ya tatu, ambako moto huzalisha kundi lisilo na subira lililokusudiwa kusafishwa na kundi lenye subira ambalo hutakaswa kama sadaka inayoinuliwa.

Wale wanaowakilishwa na Musa katika jaribio lenye vipengele viwili la asili ya juu na ya chini ya Taberah ni wale laki moja na elfu arobaini na nne ambao wameimarishwa katika ukweli kiakili na pia kiroho. Akili hutambua asili ya juu, na huwakilisha kwa namna ya kiroho muungano wa Uungu na ubinadamu. Uungu unaweza tu kuunganishwa na ubinadamu wakati asili ya chini imesulubiwa na imekufa. Kuwa umeimarishwa katika ukweli kiakili na kiroho kunaashiria uzoefu wa kutiwa muhuri. Moto wa Taberah huwakilisha utenganisho wa mwisho wa ngano na magugu katika kazi ya Kristo ya kulisimamisha hekalu la wale laki moja na elfu arobaini na nne.

Jaribio la tisa ni uasi wa Miriamu na Aroni unaopatikana katika Hesabu 12. Uchokozi huo haukuwa tofauti na ule wa Kora, Dathani na Abiramu, au ule wa Minneapolis mwaka 1888. Suala halikuwa tu kukataa ujumbe wa Mungu, bali kukataa chaguo la Mungu la uongozi.

Kulaaniwa kwa viongozi wanaokataa si tu ujumbe, bali pia mjumbe, hutangulia jaribio la kumi. Uongozi hujitokeza kama waritadi kabla tu ya sheria ya Jumapili, ambayo ndilo jaribio la kumi. Sheria ya Jumapili inaambatana na msalaba, na njiani kuelekea msalabani, yaani sheria ya Jumapili, uongozi ulimchagua Baraba, Kristo wa uongo, kwa kuwa 'bar' humaanisha 'mwana wa' na 'abba' humaanisha 'baba.' Tunapokaribia msalaba (sheria ya Jumapili) au Kadesh, uongozi huonyesha uasi kamili kwa kuchagua Kristo bandia na pia kutamka moja kwa moja kwa mamlaka za kiraia kwamba hawana mfalme ila Kaisari.

Jaribio la saba, la nane na la tisa yanabainisha mchakato wa kutiwa muhuri, lakini mfano ni wa wanawali wapumbavu. La kumi kati ya majaribio hayo lilikuwa uasi wa kwanza wa Kadeshi, likiwa kielelezo cha mwaka 1863. Kuanzia 1846 Waebrania waliletwa kwenye Mlima Sinai kupokea Sheria. Vibao viwili vya Amri Kumi ni ishara ya uhusiano wa agano la Mungu na Israeli ya kale ya kimwili, na vibao viwili vya Habakuki ni ishara ya uhusiano wa agano la Israeli ya kisasa ya kiroho. Kibao cha pili kiliwekwa wazi mwaka 1850, na kama vile Israeli ya kale iliahidi kuishika Sheria, ifikapo 1856 jaribio la mwisho lililetwa, kama inavyoakisiwa na wapelelezi waliotembelea Nchi ya Ahadi. Maoni ya walio wengi yaliyofikiwa katika miaka saba kuanzia 1856 hadi 1863 yalikuwa kwamba jangwa la Laodikia ndiko walikotaka kufia.

Kipindi cha 1844 hadi 1863 kinaakisiwa na kipindi kinachoanza kwa ubatizo katika Bahari ya Shamu na kuishia kwa ubatizo mwingine katika Mto Yordani, katika mahali pale pale ambapo Yesu angekuwa Kristo alipobatizwa baadaye na Yohana. Ubatizo katika Bahari ya Shamu ulitambulisha uhusiano wa agano na Israeli ya kale. Uhusiano huo ulianza kwa ndoa ambayo wakati huohuo ilianzisha mfululizo wa majaribio kumi. Kisha wakaletwa Sinai na wakaahidi kushika sheria Yake, lakini hawakufanya hivyo, na kisha wakashindwa jaribio la kumi na la mwisho katika uasi wa kwanza wa Kadeshi. Baada ya miaka arobaini, na baada ya uasi wa pili uliokuwa mkubwa zaidi huko Kadeshi, waliingia katika Nchi ya Ahadi kwa kubatizwa katika Mto Yordani.

Alama zote za njia za ubatizo zimefungamanishwa na agano. Historia ya omega na Kadeshi ya pili zinaendana na historia ya Kadeshi ya kwanza, ile ya alfa. Uasi wa omega wa Musa ulikuwa mkubwa zaidi kuliko uasi wa taifa zima katika uasi wa alfa wa Kadeshi. Omega siku zote ni kuu zaidi. Maasi hayo mawili pamoja yanawakilisha uasi wa wasomi na wasio na elimu wa Isaya wanaokataa kuingia katika raha ya ujumbe wa mvua ya mwisho.

Mabatizo matatu (Bahari ya Shamu, Mto Yordani na Mto Yordani), la kwanza la Musa na la mwisho la Kristo; hivyo Musa ni Alfa na Kristo ni Omega. Herufi iliyo kati ya herufi ya kwanza na ya ishirini na mbili za alfabeti ya Kiebrania, ya kumi na tatu, ikiambatanishwa na kufuata herufi ya kwanza ambayo kisha inaambatanishwa na herufi ya mwisho, ya ishirini na mbili, huunda neno la Kiebrania "ukweli." Ubatizo wa kati ulikuwa Mto Yordani na Kadeshi. Ubatizo wa kwanza katika Bahari ya Shamu ulifuatiwa na ubatizo katika Yordani. Lakini ubatizo wa kwanza katika Yordani uliahirishwa kwa miaka arobaini mpaka ziara ya pili huko Kadeshi na ubatizo halisi wa Yordani. Ubatizo wa tatu, uliowakilisha wakati wa kujiliwa kwa Wayahudi, ulikuwa umefika wakati Kristo alipoanza kazi Yake ya kuthibitisha agano kwa muda wa juma moja katika utimilifu wa Danieli sura ya tisa aya ya ishirini na saba, nao ulikuwa saa ya hukumu kwa Israeli ya kale.

Ubatizo wa kwanza katika Bahari ya Shamu ni ujumbe wa malaika wa kwanza, na ziara mbili za Kadeshi zinawakilisha "kuwiri", kwa kuwa katika ziara ya kwanza ya Kadeshi na kwenye Mto Yordani ndipo uasi wa watu wa agano la Mungu unawakilishwa, na katika Kadeshi ya pili uasi wa uongozi unadhihirishwa. Kadeshi na ziara hizo mbili zinawakilisha kuwiri kwa ujumbe wa malaika wa pili ambamo makundi mawili yanadhihirishwa, na makundi yote mawili yanawakilishwa na wananchi pamoja na uongozi. Ubatizo wa Kristo ni ujumbe wa malaika wa tatu wakati ngano na magugu vinapotenganishwa, kama Israeli ya kale ilivyotenganishwa na bibi-arusi wa Kikristo ambaye Kristo alimuoa katika saa ya hukumu ya Israeli ya kale.

Kipindi cha 1844 hadi 1863 ni kuanzia Bahari Nyekundu hadi uasi wa kwanza huko Kadeshi. Mwaka 1844 ni uvukaji wa Bahari Nyekundu, mwaka 1846 ni mana, ishara ya jaribio la Sabato ambalo wanandoa White walilifaulu mwaka 1846 walipooana. Mwaka 1849 Bwana alinyoosha mkono wake mara ya pili ili kukusanya watu wake. Alikuwa amewakusanya wakati wa ujumbe wa malaika wa kwanza, wakati jedwali la kwanza la Habakuki lilipowasili katika historia, na jedwali la pili lilibuniwa kwa kusudi hilo hilo.

Chati ya omega ya 1850 ililenga kukusanya na kujaribu, kwa kuwa hicho ndicho chati ya alfa ya 1843 ilifanya. Malaika wa kwanza alikuwa na chati, na malaika wa tatu pia alikuwa na chati, kwa maana wa kwanza ni alfa na wa tatu ni omega. "Chati mbili" ni alama za njia za malaika wa kwanza na wa tatu—si wa pili. Kipindi cha kinabii cha "chati" kinaanza na chati iliyo na kosa na kinamalizika na chati isiyo na kosa. Historia kati ya chati hizo mbili ni historia ya malaika wa pili, ambapo chati iliwekwa kando hadi 1850.

Baada ya mwaka 1843 kuisha tarehe 19 Aprili 1844, chati ya 1843 iliwekwa kando kwa sababu wakati huo ilikuwa imetabiri kimakosa mwaka 1843. Kuanzia tarehe 19 Aprili 1844 hadi 1850 hakukuwa na meza ya Habakuki. Katika historia ya malaika wa pili, hapakuwa na chati na—Babeli ilianguka. Alfa ni meza, omega ni meza, na katikati ni anguko la Babeli; ishara ya uasi inayohusishwa na kipindi ambacho hakukuwa na meza. Kipindi cha kihistoria cha meza za Habakuki kinabeba saine ya ukweli.

Mwaka 1850 uliwakilishwa kwa mfano na Sinai na utoaji wa Sheria. Tukio hilo lilikumbukwa kwa Pentekoste, wakati mikate miwili ya kutikiswa ilipoinuliwa. Mchakato wa kuinua mikate hiyo ya kutikiswa unaonyeshwa na uchapishaji na utangazaji wa chati mnamo Mei 1842, na historia ya 1849 wakati chati ya pili iliandaliwa na 1850 ilipokuwa inapatikana. Kipindi hiki kinawakilishwa katika mstari wa Kristo kama siku hamsini tangu kufufuka kwake hadi Pentekoste, kipindi kilichogawanywa katika siku arobaini zikifuatiwa na kumi.

Mnamo mwaka 1849 Kristo alinyoosha mkono wake mara ya pili, na mwaka 1850 kibao cha pili cha Habakuki kilipatikana, na mchakato wa kujaribiwa kuelekea Kadeshi ukaendelea. Mwaka 1856 jaribio la mwisho kati ya majaribio kumi ya Waisraeli wa kale liliwasili, wakati nuru mpya kuhusu ufunuo wa kinabii wa msingi wa Miller ilipochapishwa katika jarida la harakati hiyo. Kwa siku 2,520 za kinabii, kuanzia 1856 hadi 1863, wapelelezi waliingia kupeleleza nchi. Mwaka 1863 walichagua kiongozi mpya wa kuwarudisha Misri.

Tutaendelea na mambo haya ya kweli katika makala ijayo.

"Katika maono niliyopewa huko Bordoville, Vermont, Desemba 10, 1871, nilionyeshwa kwamba nafasi ya mume wangu imekuwa ngumu sana. Mzigo wa mahangaiko na kazi umekuwa juu yake. Ndugu zake katika huduma hawajakuwa na mizigo hii ya kubeba, wala hawajathamini kazi zake. Shinikizo la kudumu juu yake limemchosha kiakili na kimwili. Nilionyeshwa kwamba uhusiano wake na watu wa Mungu, kwa mambo fulani, ulifanana na ule wa Musa kwa Israeli. Kulikuwa na wanaonung'unika dhidi ya Musa, walipokuwa katika hali ngumu, na kumekuwa na wanaonung'unika dhidi yake." Ushuhuda, juzuu ya 3, 85.